

ภาคผนวก

ข้อมูลและข่าวการปนเปื้อนของสารแคดเมียม (โดยสังเขป)

มติชน

19 มกราคม 2547

ฉบับที่ 19 มกราคม พุทธศักราช 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9446 ราคา 8 บาท

ระดม10หน่วยงานสู้พิษเคดเมียม เก็บข้อมูลกลุ่มเสียง'ชาวแม่ตา'

กรมควบคุมโรค-กรมควบคุมพิษ จับมือ 10 หน่วยงาน เก็บข้อมูลสารเคดเมียม สํารวจลําเนาแม่ตา คาดเป็นแหล่งสารพิษ ซึ่ผลศึกษาเบื้องต้นในพื้นที่ จ.ตาก ได้รับสารปนเปื้อน เป็นกรณีคล้ายหมู่บ้านคลิตี้ เมื่อภาญจน์ เจอพิษสารตะกั่วจากโรงงานถลุงแร่

อ่านหน้า 13

เคดเมียม

กรณีที่ สถาบันอิมมิ(WMI-Intrenational Water Management Institute) องค์กรนานาชาติอิสระ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและดินในประเทศไทย กำลังพัฒนา ของสหภาพยุโรป ซึ่งเข้ามศึกษาเก็บข้อมูลและวิจัยการปนเปื้อนของสารเคดเมียมในดิน และพิษผลการศึกษา บริเวณพื้นที่ห้วยแม่ตา อ.แม่สอด จ.ตาก เนื้อที่ 100 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 8 หมู่บ้าน พบว่า ระยะแรก ความเข้มข้น

ของเคดเมียมในดินจากที่นจำนวน 154 แปลง สูงกว่ามาตรฐาน 1.13-94 เท่า และระยะที่ 2 พบว่า สูงกว่ามาตรฐาน 72 เท่า นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า พิษอื่น ๆ คือ กระเทียม และถั่วเหลืองก็มีปริมาณสารเคมีดังกล่าวสูงจนน่าเป็นห่วงเช่นกัน โดยกระเทียมสูงเกินมาตรฐาน 126 เท่า และถั่วเหลือง 1.7-16.8 เท่า ทำให้ผู้คน รวมทั้งผู้ที่บริโภคพืชผักจากแหล่งดังกล่าวเป็นเวลานานติดต่อกันอาจจะเสี่ยงต่อการเป็นโรคไตวายได้

เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ญ.ฉันทนา ผดุงทศ นายแพทย์ 7 สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค ผู้ทำโครงการศึกษาผลกระทบบของสารเคดเมียมที่มีผลต่อสุขภาพของผู้สัมผัส ในเขต อ.แม่สอด จ.ตาก กล่าวว่า อยู่ระหว่างการเตรียมการเพื่อขึ้นไปเก็บข้อมูลจากพื้นที่เกิดเหตุ โดยจะทำให้เร็วที่สุด สิ่งที่จะต้องดำเนินการคือ ต้องประสานงานกับสำนักงานป้องกันโรคเขต 8 จ.นครสวรรค์ สำนักงานสาธารณสุข จ.ตาก และกลุ่มงานอาชีวเวชกรรม โรงพยาบาลแม่สอด จ.ตาก วิธีการดำเนินงานคือ ต้องเอาข้อมูลที่อยู่ของชาวบ้าน กับแผนที่ ที่มีและกรมควบคุมพิษ(คพ.)ทำงานร่วมกันรวมทั้งหน่วยงานได้บ้างมีลํานแม่ตา ไหลผ่าน รวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียงกับบริเวณที่คาดว่าจะปนเปื้อน รวมทั้งกําหนดมลพิษตัวนี้ รวมทั้งสำรวจว่ามีประชากร

จำนวนเท่าไรที่เสี่ยงกับการรับสารพิษตัวนี้บ้าง

"หากข้อมูลเบื้องต้นเป็นไปตามที่มีศึกษาเอาไว้ คาดว่าชาวบ้านในพื้นที่ที่มีปริมาณพิษเคดเมียมในร่างกายแน่นอน แต่คงไม่มากถึงขนาดแสดงอาการต่าง ๆ ออกมาอย่างชัดเจน เรื่องนี้ก็คงคล้าย ๆ กับที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วที่หมู่บ้านคลิตี้ จ.กาญจนบุรี ที่ชาวบ้านได้รับพิษจากตะกั่วที่ออกมาจากโรงถลุงแร่ ปนเปื้อนอยู่ในลําน้ำและพื้นที่ทำการเกษตร กรณีนี้ถือว่าป็นห่วงอย่างมาก" พ.ญ.ฉันทนา กล่าว

นายสุเมธา วิเชียรเพชร ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการฉุกเฉินสารและพิษ คพ. กล่าวว่า เรื่องนี้ค่อนข้างเป็นเรื่องใหญ่ เพราะส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นบริเวณกว้าง การเตรียมเครื่องมือและบุคลากรต้องประสานกันถึง 10 หน่วยงาน เช่น กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงสาธารณสุข คพ.อ.แม่สอด จ.ตาก ฯลฯ ทั้งนี้ อาจจะต้องเตรียมเครื่องมือชุดใหญ่ขึ้นไปเก็บข้อมูล ตรวจ สอบการปนเปื้อนที่เกิดขึ้นทั้งในน้ำ บนดิน และบริเวณแปลงพืชผลการเกษตร

"ปัญหาที่หนักอกพอสมควร เพราะในรายงานเบื้องต้นขออิมมิพบว่า มลพิษค่อนข้างแพร่กระจายครอบคลุมบริเวณกว้าง การทำงานจึงต้องเตรียมการค่อนข้างมาก เพื่อไม่ให้เกิดการทางานซ้ำซ้อนกัน" นายสุเมธา กล่าว

(19 มกราคม 2547)

ครบทุกเรื่อง **ข่าวสด** <http://www.khaosod.co.th>

วันพุธที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2547 ปีที่ 13 ฉบับที่ 4,801 ราคา 8 บาท

● ผาแดง □ ต่อจากหน้า 1

หายและชาวบ้านกว่า 6,000 คนเสี่ยงเป็นโรคไต ผศก่อนหน้าที่ทำหนังสือไปแล้วให้โรงงานตรวจสอบคุณภาพของน้ำที่ปล่อยทิ้งแต่ทางโรงงานแจ้งกลับขึ้นชั้นไม่มีการปนเปื้อน

เมื่อวันที่ 19 ม.ค. ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ วร.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวถึงกรณีสถาบันนานาชาติ IWMI ตรวจสอบพบพื้นที่ด.แม่ดาว อ.แม่สลด จ.ตาก มีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในดิน ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรปนเปื้อนแคดเมียม และชาวบ้านในพื้นที่กว่า 6,000 คน เสี่ยงเป็นโรคไตแล้ว หลังจากได้รับข้อมูลจากสถาบันดังกล่าว ทางกรมควบคุมมลพิษได้ทำเรื่องสอบถามไปยังบริษัทผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ซึ่งทำเหมืองสังกะสีที่ด.แม่ดาวให้ตรวจสอบคุณภาพ

ของน้ำที่ปล่อยจากเหมือง ซึ่งทางบริษัทผาแดงฯ ได้ทำหนังสือชี้แจงมาว่า ผลการตรวจสอบน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานไม่มีการปนเปื้อนแคดเมียมอย่างที่ป็นข่าว แต่คนยังไม่เชื่อข้อมูลดังกล่าว จึงสั่งการให้กรมควบคุมมลพิษลงไปตรวจสอบคุณภาพดินและน้ำบริเวณดังกล่าวเพื่อตรวจสอบให้ละเอียดว่าดินของโครงการปนเปื้อนแคดเมียมมาจากสาเหตุอะไร

นายประพัฒน์กล่าวด้วยว่า เบื้องต้นสันนิษฐานว่า แคดเมียมน่าจะถูกปล่อยมาจากโรงแต่งแร่ของบริษัทผาแดง เพราะเป็นบริษัทขนาดใหญ่ และอยู่ต้นแม่น้ำ มีการทำเหมืองมานานแล้ว แต่ตอนนี้ยังไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนเพราะในบริเวณดังกล่าวมีเหมืองแร่ขนาดเล็กอีกแห่งหนึ่ง คือบริษัทตราด ไบรอนิ่ง อยู่ด้วย ซึ่งคนได้สั่งให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบอย่างเร่งด่วนภายในสัปดาห์นี้

“ปัญหาการปนเปื้อนแคดเมียมที่ด.แม่ดาวครั้งนี้ ถือเป็นเรื่องที่น่าห่วงว่าการปนเปื้อนสารตะกั่วที่ห้วยคลิตี้ จ.กาญจนบุรี เพราะพื้นที่ค่อนข้างกว้างเป็นพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 10,000-12,000 ไร่ มีชาวบ้านอาศัยอยู่ 8 หมู่บ้าน ซึ่งหากผลการตรวจสอบของกรมควบคุมมลพิษพบการปนเปื้อนจริง อาจจะต้องประกาศเขตควบคุมมลพิษ และจะต้องเรียกร้องค่าชดเชยจากเอกชนที่ทำเหมืองในบริเวณดังกล่าวด้วย รวมทั้งจะต้องขึ้นบัญชีดำเหมืองที่ปล่อยมลพิษออกสู่ชาวบ้านด้วย” นายประพัฒน์กล่าว

นายประพัฒน์กล่าวอีกว่า คนไม่ยอมให้มีใครเอาเรื่องการปนเปื้อนแคดเมียมในพืชเกษตรกรรมของชาวบ้าน ซึ่งรวมถึงข้าวด้วย เหมารวมไปถึงผลผลิตข้าวทั้งประเทศว่ามีกรปนเปื้อนด้วย เพราะจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งตรวจว่ามีการปนเปื้อนในพื้นที่ที่จำนวนเท่าไร่และแคดเมียมที่ปนเปื้อนในดินและพืชเกษตรของชาวบ้านมาจากที่ไหนกันแน่ เพื่อเร่งหามาตรการฟื้นฟูทั้งหมดโดยเร็ว

พ.ญ.กนกนาด พิสุทธิกุล ผอ.โรงพยาบาลแม่สลด อ.แม่สลด จ.ตาก กล่าวถึงกรณีองค์กรนานาชาติอิสระศึกษาวิจัยทรัพยากรน้ำ และดินในประเทศกำลังพัฒนาของสหภาพยุโรป ซึ่งเข้ามาศึกษาเก็บข้อมูล และวิจัยการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในดิน และพืชผลการเกษตรบริเวณพื้นที่ห้วยแม่ดาว บ้านแม่ดาวใหม่ ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สลด และพบว่ามีความเข้มข้นของสารสูงเกินกว่ามาตรฐานว่า ทางโรงพยาบาลแม่สลดยังไม่มีผู้ป่วยที่ได้รับการผลกระทบจากสารดังกล่าวมารักษา แต่เมื่อประมาณ 1 เดือนที่ผ่านมา ทางโรงพยาบาลได้ศึกษาโดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่หมู่บ้านแม่ดาวใหม่ จำนวน 20 คน มีการเจาะเลือด ตรวจปัสสาวะ โดยส่งไปศึกษาบางส่วนกลาง ทราบผลอย่างไรไม่เป็นทางการแล้วว่าไม่พบสิ่งผิดปกติใดๆ

ผอ.โรงพยาบาลแม่สลดกล่าวว่า ทางโรงพยาบาลมีการเฝ้าระวังอยู่ตลอดเวลา แต่ยังไม่สามารถออกสำรวจได้คือต้องมีการรอเจ้าหน้าที่ที่ตรงกับสายงานจริงและสามารถตรวจสอบได้จริง และการสำรวจศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเป็นการเฝ้าระวังมากกว่า อย่างไรก็ตามส่วนกลางยังไม่มีการรายงานผลให้กับทางโรงพยาบาลทราบอย่างเป็นทางการ แต่การที่หลายฝ่ายเข้ามาช่วยกันตรวจสอบเป็นสิ่งที่ดี

ข่าวแจ้งว่าในพื้นที่หมู่บ้านแม่ดาวใหม่ ถูกล้อมรอบไปด้วยสถานประกอบการต่างจำนวนมาก เช่น โรงงานเย็บเสื้อผ้า โรงงานถักทอไหมพรม และยังมีการทำเหมืองแร่ผาแดงของบริษัทผาแดง อินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ซึ่งอยู่ในพื้นที่ติดต่อกับบ้านแม่ดาวใหม่ ตำบลพระธาตุผาแดง

รายงานข่าวแจ้งว่า เมื่อปี 2544-45 มีโรงงานแห่งหนึ่งที่ผลิตเสื้อไหมพรมในเขตพื้นที่บ้านแม่ ก.แม่ ก.อ.แม่สลด ได้ปล่อยน้ำเสียลงมายังลำห้วยบ้านแม่ดาว ซึ่งส่งกลิ่นเหม็นมาก ทำให้ราษฎรได้ตั้งทำหนังสือร้องเรียนหลายหน่วยงาน แม้กระทั่งอุตสาหกรรมจังหวัดตาก ให้มาตรวจสอบเรื่องดังกล่าวแต่เรื่องก็เงียบไป ซึ่งมีการคาดการณ์ว่าน่าจะมาจากโรงงานดังกล่าวมากกว่า

**พบสารพิษแม่สลด
ล้างสอบ'ผาแดง'**
'ก้านยาว' ล้างสอบ'ผาแดง' หลังพบสารแคดเมียมปนเปื้อนในดินพื้นที่แม่สลด ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเสีย □ อ่านต่อหน้า 10

(21 มกราคม 2547)

22 ม.ค. 47

http://www.matichon.co.th

มติชน

วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม พุทธศักราช 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9449 ราคา 8 บาท

สธ.บุกตรวจแคดเมียม 'แม่ดาว' ชาวบ้านป่วย 6 พัน-ไตวาย 10

กรมควบคุมโรคส่งทีมแพทย์ร่วมกับ ร.พ.แม่สอด พิสูจน์ 'แคดเมียม' เก็บตัวอย่างเลือด และปัสสาวะชาวบ้านในรัศมีความเสี่ยงอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ก.ม.จากลำห้วยแม่ดาว และจากเหมืองแร่สังกะสี หลังคาดมีผู้ได้รับผลกระทบ ประมาณ 6 พันคน **อ่านหน้า 5**

ต่อจากหน้า 1

แคดเมียม

เมื่อวันที่ 20 มกราคม ชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย จัดเสวนาเรื่อง "แคดเมียม ภัยมืดที่ถูกละเลย" โดยมีนายสุเมธา วิเชียรเพชร ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี พ.ญ.ฉันทนา ผดุงทศ นายแพทย์ 7 จากสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค และ นายสุรพงษ์ กองจันทึก ผู้อำนวยการศูนย์กะเหรี่ยงศึกษาและพัฒนา เป็นวิทยากร ทั้งนี้เรื่องดังกล่าวสืบเนื่องมาจากการที่สถาบันอิมอี (IWMI-International Water Management Institute) องค์กรนานาชาติอิสระ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ และดินในประเทศกำลังพัฒนาของสหภาพยุโรป ได้เข้าไปศึกษาและพบว่าพื้นที่บริเวณห้วยแม่ดาว อ.แม่สอด จ.ตาก มีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมเกินมาตรฐาน ส่งผลให้ข้าว กระเทียม และถั่วเหลืองมีแคดเมียมเกินมาตรฐานที่กำหนดไว้

นายสุเมธา กล่าวว่า จะต้องดูว่าคนที่แม่สอดในวันหนึ่งรับประทานอะไรบ้าง ปริมาณเท่าไร และมีสารปนเปื้อนอยู่เท่าไร และรับประทานเข้าไปแค่ไหนถึงก่อให้เกิดอันตราย นอกจากนั้นจะต้องหาเส้นทางเสี่ยงอาหารที่รับประทานเข้าไปแล้วก่อโรค ประชาชนบริเวณที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดโรคอวัยวะที่อาจเกิดโรคหลังได้รับสารแคดเมียมเข้าไป และดูว่าพื้นที่ใดมีความเสี่ยงมาก แต่หากว่าเกิดวิกฤตขนาดหนัก ก็คงจะต้องประกาศไม่ให้

ประชาชนดื่ม น้ำ และอาหารที่ผลิตในพื้นที่เสี่ยง และหากเกิดกรณีฉุกเฉินก็จะต้องประกาศให้เป็นเขตควบคุมมลพิษ และกันคนออกจากพื้นที่เพื่อไม่ให้ได้รับอันตรายจากแคดเมียม

ขณะนี้จะส่งคนไปตรวจในพื้นที่ที่มีปริมาณแคดเมียมปนเปื้อนมากน้อยแค่ไหน คาดว่าจะใช้เวลาประมาณ 1 เดือน พร้อมกันนี้จะต้องตรวจสอบหาแร่บางชนิดที่มีฤทธิ์เสริมกับแคดเมียม ทำให้พิษที่เกิดจากแคดเมียมสูงขึ้น

พ.ญ.ฉันทนา กล่าวว่า กรมควบคุมโรคได้ส่งทีมแพทย์ร่วมกับโรงพยาบาลแม่สอด เตรียมเก็บตัวอย่างเลือดและปัสสาวะของชาวบ้านในรัศมีความเสี่ยงอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 กิโลเมตรจากลำห้วยแม่ดาว และจากเหมืองแร่สังกะสี แต่ยังไม่สามารถบอกตัวเลขได้ว่าจะมีมากน้อยแค่ไหนคงต้องขอข้อมูลเบื้องต้นจากโรงพยาบาลแม่สอดมาประกอบและประสานงานคณะเจ้าหน้าที่จากคพ.ที่จะลงไปดูทางด้านสิ่งแวดล้อมด้วย นอกจากนี้ยังได้รับรายงานว่าใน อ.แม่สอดมีสถิติการตายด้วยโรคไตวายรวมอยู่ได้ ซึ่งประเด็นนี้ก็ยังไม่สาเหตุที่แน่ชัดว่าเป็นเพราะได้รับแคดเมียมเรื้อรังหรือเกิดจากสาเหตุอื่นๆ เพราะโรคไตวายบางครั้งไม่สามารถบอกถึงสาเหตุได้

"ตอนนี้ประเทศไทยยังมีปัญหาเรื่องการเก็บข้อมูล เพราะเป็นการเก็บข้อมูลที่ปลายทาง หากว่าหน่วยงานต้นทาง อย่างเช่น กรมวิชาการเกษตร หรือ กรมอุทยานพื้นถิ่นเหมือนเรามีการตรวจสอบอยู่เสมอ และเมื่อเจอสิ่งผิดปกติก็แจ้งจะได้แก้ไขได้ทันท่วงที" พ.ญ.ฉันทนา กล่าวต่อการตรวจโรคที่เกิดจากพิษจากแคดเมียมนั้น นอกจากจะตรวจหาปริมาณแคดเมียมในเลือดแล้ว ยังต้องดูพฤติกรรมของผู้ป่วย เช่น ผู้ป่วยสูบบุหรี่

หรือไม่ รับประทานอาหารที่มีสีผสมอาหารอยู่หรือเปล่า เพราะพฤติกรรมดังกล่าวทำให้เกิดการสะสมแคดเมียมได้ ส่วนจะเกิดพิษเฉียบพลันนั้น หรือพิษเรื้อรังนั้นคงขึ้นอยู่กับระยะเวลาและปริมาณ

นายสุรพงษ์กล่าวว่า พื้นที่ใน อ.แม่สอด จ.ตาก และที่บ้านคลิตี้ จ.กาญจนบุรี นั้นไม่เหมาะกับการทำเหมืองแร่ เพราะดินเป็นโพรง เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสารเคมีได้ง่าย อย่างไรก็ตามคลิตี้เหมืองอยู่ต้นน้ำ ชาวบ้านจึงได้รับผลกระทบทั้งกลิ่น และสีก่อนที่จะทำเหมืองแร่ควรพิจารณาถ่วงก่อนว่า 1. มีน้ำอยู่ในกระบวนการทำเหมืองหรือไม่ 2. ใช้สารเคมีอื่นๆ เข้าไปในกระบวนการเหล่านี้หรือไม่ 3. แร่ต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับเหมืองแร่ที่ทำเป็นอย่างไร เกี่ยวข้องอย่างไร มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ 4. การจัดเก็บสารเคมีในทุกๆ กระบวนการมีการจัดเก็บดีหรือไม่ และมีการรั่วซึมหรือไม่ 5. สารเหล่านี้ เมื่อผ่านกระบวนการแล้วสารพิษเพิ่มขึ้นหรือไม่ สำหรับในด้านสิ่งแวดล้อมสิ่งที่ต้องดำเนินการก็คือ ประกาศเป็นพื้นที่ควบคุมและมีการรายงานความรุนแรงของปัญหาให้สาธารณชนให้ประชาชนรับทราบ หากมีความเสียหายรัฐจะต้องดำเนินการฟ้องร้อง

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ในการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจตรวจสอบและแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนแคดเมียม ที่อ.แม่สอด สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค ระบุว่าประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากแคดเมียมคาดว่ามีประมาณ 6,000 คน ซึ่งหากแคดเมียมสะสมในร่างกายมากๆ จะไปทำลายอวัยวะภายในอาจจะเป็นไตวาย ซึ่งตอนนี้คาดว่าผู้ป่วยประมาณ 10 ราย

ทางด้านบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่บ้านแม่ดาวใหม่ หมู่ 3 ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สอด จ.ตาก ออกแถลงการณ์ระบุถึงข่าวที่ปรากฏในสื่อมวลชนบางฉบับ สร้างความเสียหายต่อชื่อเสียงบริษัท เนื่องจากเสนอขอตรวจพบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในลุ่มน้ำห้วยแม่ดาวในระดับที่เกิดอันตราย และสันนิษฐานว่าที่เกิดจากการดำเนินการของบริษัท ข้อเท็จจริงบริษัทมีมาตรการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด ทั้งคุณภาพดิน น้ำ อากาศ ตามเกณฑ์มาตรฐานของทางราชการทุกประการ ดำเนินการโดยสถาบันภาสกรขึ้นทะเบียน และเป็นที่ยอมรับของทางราชการ

แถลงการณ์ระบุว่า ผลจากการตรวจวัดทุกครั้งไม่พบสารปนเปื้อนของแคดเมียมและโลหะอื่นๆ ที่

เกินกว่ามาตรฐานตามที่ทางราชการกำหนด โดยค่าแคดเมียมที่พบในลำน้ำแม่ดาวอยู่ในระดับที่น้อยกว่า 0.01 มิลลิกรัมต่อลิตร ขณะที่ค่ามาตรฐานของทางราชการได้กำหนดไว้ไม่เกิน 0.05 มิลลิกรัมต่อลิตร และได้รายงานให้สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมรับทราบทุกครั้ง

นายอิน หลวงพระบาง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 บ้านแม่ดาวใหม่ กล่าวว่า ยังไม่เคยมีชาวบ้านมาร้องเรียนหรือเจ็บป่วยจากโลหะหนัก และขณะนี้ยังไม่มียุติบัตรผิดปกติ ส่วนที่มีข่าวว่าพบผู้ป่วยที่ได้รับสารดังกล่าว 3,000 คน นั้นยังไม่มียุติบัตร เพราะบ้านแม่ดาวใหม่ก็อยู่ใกล้กับเหมืองผาแดงมากที่สุด

ครบทุกเรื่อง สดทุกเรื่อง

ข่าวสด

http://www.khaosod.co.th

วันศุกร์ที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2547 ปีที่ 13 ฉบับที่ 4,803 ราคา 8 บาท

หมอบพบแล้ว 20 คน
ปนเปื้อน 'แคดเมียม'
 หมอมแม่สอดพบ 20 กะเหยียงมีสารแคดเมียมในร่างกาย แต่ยังไม่เกินค่ามาตรฐาน ขณะที่เคยมีสถิติคนในพื้นที่ตาย อ่านต่อหน้า 12

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ที่ประชุมมีการพูดคุยถึงผลการเก็บและตรวจปีศาจ เพื่อหาสารแคดเมียมในร่างกายจากชาวบ้านกลุ่มตัวอย่าง รามฎระเหยียง สัญชาติไทย จำนวน 20 คน ที่โรงพยาบาลแม่สอดไปสู่มดตัวอย่างตรวจ ในพื้นที่หมู่ 4 บ้านฉี่เตือ ต.พระธาตุผาแดง ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณต้นน้ำแม่ลาว ที่ใช้ทำในหัวแม่ลาว กุ๊ปโคกบริโลก เมื่อประมาณ 1 เดือนที่ผ่านมา ผลการตรวจพบครั้งแรกพบว่า ทั้งหมดมีสารแคดเมียมสะสมในร่างกายทั้งสิ้น โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2-3 ไมโครกรัมต่อลิตร ทั้งนี้แคดเมียมปนเปื้อนในร่างกายที่จะส่งผลให้เกิดอันตราย และพิษเฉียบพลันถึงเสียชีวิต จะอยู่ที่

วันเดียวกัน เวลา 13.00 น. นายนิส เลิศเจริญสมบัติ ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายเหมืองและสำรวจแร่ บริษัท ผาแดงอินดิสทรี จำกัด (มหาชน) สำนักงานเหมืองแม่สอด นำคณะสื่อมวลชนเยี่ยมชมการดำเนินงานของเหมืองแร่สังกะสี ซึ่งนายนิสเปิดเผยว่า บริษัทเคยได้รับหนังสือจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่สอบถามในเรื่องดังกล่าวในช่วงต้นเดือนพ.ค.ที่ผ่านมา ซึ่งทางบริษัทได้ชี้แจงพร้อมแนบข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่บริษัทตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอไปด้วย ทั้งนี้บริษัทพร้อมให้ความร่วมมือหากหน่วยงานราชการต้องการข้อมูลเพิ่มเติมในทุกด้าน เพราะมั่นใจว่ามาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทเป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมทุกประการ

● **แคดเมียม** ต่อจากหน้า 1

เพราะโรคไตไปแล้ว 30 คน มีสารแคดเมียมในร่างกาย แต่ยังไม่สรุปว่าเพราะได้รับแคดเมียมมากเกินขนาด เพราะมีประวัติสูบบุหรี่ด้วย ด้านกรมควบคุมโรคจับมือหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ เวชกัมด้วยปีศาจชาวบ้าน 1,000 คน คาด 3 เดือนรู้ผล ส่วนหมอมแม่แดงได้ไม่เกี่ยวกับกาปล่อยสารพิษ เพราะในพื้นที่เดิมไปด้วยแคดเมียม และตลอด 20 ปีที่ผ่านมาไม่เคยปรากฏว่าคนงานป่วยเป็นโรคเลย

จากกรณีสถานีอหิวาต์ องค์การนาซาติดิกระศึกษาวิจัยทรัพยากรน้ำและดินในประเทศกำลังพัฒนา ของสหภาพยุโรป ศึกษาผลกระทบปนเปื้อนของสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อม ทั้งแหล่งน้ำ นกข้าว และผลผลิตทางการเกษตร อาทิ ข้าวเจ้า กระเทียม ถั่วเหลือง เป็นต้น ในพื้นที่ 8 หมู่บ้านของตำบลแม่ลาว อ.แม่สอด จ.ตาก มีค่าแคดเมียมปนเปื้อนสูงเกินมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งสารพิษดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อปวยเป็นโรคตับและไตอย่างรุนแรงได้ ค่อนข้างน่าประหลาด ปีนี้ปัญหาชาติวิกรมรพ.ทรัพยากรธรรมชาติ ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ เร่งลงไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ ขณะที่กรมควบคุมโรคสำรวจชาวบ้านว่ามีผู้ใด ที่ได้รับผลกระทบจนทำให้เกิดอาการเจ็บป่วยแล้วบ้าง พร้อมกับเน้นเจ้าหน้าที่องค์กรเอกชนหรือให้ทุนขกรรัฐมนตรีประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ ตามที่เสนอไปแล้วนั้น

ความคืบหน้าเรื่องนี้ วันที่ 21 ม.ค. คณะเจ้าหน้าที่จากสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค นำโดยพ.ญ.ฉันทนา ผดุงทศ นายแพทย์ 7 ผู้เชี่ยวชาญโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เดินทางเข้าพบพ.ญ.กนกนาถ พิศุทธิกุล ผอ.ร.พ.แม่สอด เพื่อหารือ และทำความเข้าใจกับรายงานผลการศึกษาของอหิวาต์ รวมทั้งวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหาเรื่องที่เกิดขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อ.แม่สอด เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จ.ตาก และศูนย์ควบคุมโรคเขต 8 จ.นครสวรรค์ ร่วมประชุม

ระดับ 10 ไมโครกรัมต่อลิตร อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาก็ไม่เคยมีการวัดระดับแคดเมียมในคนไทย เพื่อใช้เป็นตัวตั้งว่าคนไทยไม่มีระดับแคดเมียมในตัวเท่าใด

พ.ญ.ฉันทนาให้สัมภาษณ์ภายหลังการหารือว่า ปริมาณแคดเมียมที่ตรวจพบเป็นการตรวจระดับเบื้องต้น ยังไม่สามารถระบุชี้ชัดได้ เพราะต้องอาศัยองค์ประกอบแวดล้อมอย่างอื่นอีกหลายประการ เบื้องต้นอาจจะตั้งข้อสันนิษฐานว่า ขณะที่ร่างกายอาจจะอยู่ระหว่างการสะสม จึงยังไม่แสดงอาการพิษแคดเมียมออกมา หรือตัวเลขดังกล่าวอาจจะเกินค่าปกติทั่วไปในคนไทย ซึ่งจะต้องมีการศึกษาและเก็บตัวอย่างวิเคราะห์เพิ่มเติมอีก

"ผลจากการหารือร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่สรุปว่า จะเริ่มเก็บตัวอย่างปีศาจของชาวบ้านใน 3 พื้นที่ ที่อยู่ในแหล่งที่ราบห้วยสิ่งคือการรับสารตัวนี้มากที่สุด คือ หมู่บ้านฉี่เตือ ซึ่งอยู่บริเวณต้นน้ำแม่ลาว หมู่บ้านพะเค๊ะ ที่อยู่ใกล้กับที่ทำการเหมืองสังกะสี และหมู่บ้านแม่ลาว ที่อยู่ปลายน้ำแม่ลาว โดยจะเก็บตัวอย่างทั้งหมด 1,000 ตัวอย่าง คาดว่าต้องใช้เวลาระมาณ 3 เดือน จะทราบผล" พ.ญ.ฉันทนากล่าว

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า จากสถิติการป่วยโรคไต ที่โรงพยาบาลแม่สอดบันทึกเอาไว้ ซึ่งมีเฉพาะ ต.พระธาตุผาแดง พบว่า มีประมาณ 60 คน และเสียชีวิตจากโรคไตโดยไม่ทราบสาเหตุประมาณ 30 คน อย่างไรก็ตาม ทางโรงพยาบาลระบุว่า มุคผลที่เสียชีวิตจากกรณีดังกล่าวส่วนใหญ่อยู่สุบบุรี ซึ่งเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของการสะสมสารแคดเมียมในร่างกาย รวมทั้งมีปัจจัยอื่นๆที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้อีกประมาณ 15 วัน จะมีการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ โรงพยาบาลแม่สอด ศูนย์สุขภาพชุมชน สำนักสาธารณสุขแม่สอด สำนักกระบาลศึกษา กรมควบคุมมลพิษและกรมวิชาการเกษตร เพื่อสรุปแนวทางการศึกษาอีกครั้ง

(23 ม.ค. 47)

(23 ม.ค.47)

ประชาสังคม - หน้า 5

ข่าวสด

วันศุกร์ที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2547 ขึ้น 2 ค่ำ เดือน 3 ปีมะแม

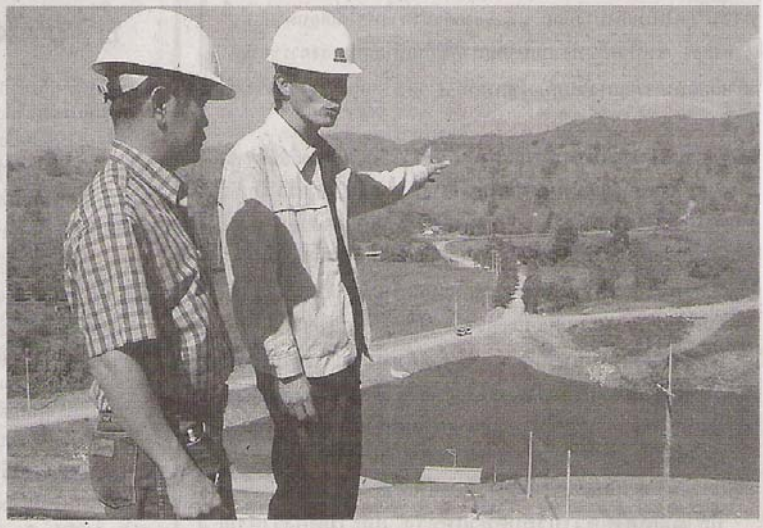
สด จาก ประชาสังคม

มหันตภัย'แคดเมียม' คนแม่สอด 6 พันชีวิตเป็นเหยื่อ

อย่าเป็นข่าวออกมาทางหนังสือพิมพ์ว่า พื้นที่ห้วยแม่ตาบ ต.พระธาตุแดง และต.แม่ตาบ อ.แม่สอด จ.ตาก เป็นพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมสูงเกินมาตรฐาน ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่กว่า 6 พันคนเสี่ยงต่อการเป็นโรคร้าย

เจ้าหน้าที่จากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก็คงไม่รีบเร่งลงพื้นที่ไปตรวจสอบอย่างจำลະหวั่น ทั้งๆ ที่เรื่องนี้เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องรีบแก้ไข หากันตอของสารพิษว่ามาจากที่ไหน เพื่อจะได้รับแก้ไขก่อนหน้านี้ตั้งนานแล้ว

และที่ตกไม่ออกก็คือแทนที่หน่วยราชการไทยจะเป็นผู้ตรวจพบสารพิษ กลับเป็นสถาบัน International Water Management Institute หรืออีวี่มี องค์กรนานาชาติอิสระทำการศึกษาวินิจฉัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ และดินในประเทศกำลังพัฒนา โดยตรวจสอบพบว่าพื้นที่แห่งนี้มีเหมืองสังกะสีตั้งอยู่ มีโรงงานอุลู่สังกะสีของบริษัทผแดง อินดัสทรี จำกัด และเหมือง

สังกะสีของบริษัทผแดง ไม่นิ่ง ซึ่งในแหล่งแร่สังกะสีพบแร่แคดเมียมรวมอยู่ด้วย

โอกาสที่สารพิษจากแคดเมียมจะไหลลงมาปนเปื้อนกับน้ำไปตามคลองชลประทานไปสู่ไร่นาของชาวบ้านมีอยู่สูง

เมื่อเข้ามาศึกษาตั้งแต่ปี 2544-46 จากการตรวจดินในนาข้าว 154 แปลง พบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมอยู่ในช่วง 3.4-284 ม.ก.แคดเมียม/ก.ก.ของดิน สูงกว่าค่ามาตรฐานของยุโรปที่กำหนดไว้ 3 ม.ก.แคดเมียม/ก.ก.ของดิน 1.13-94 เท่า และเมื่อตรวจสอบเมล็ดข้าวที่สีแล้ว พบว่า 95 เปอร์เซ็นต์ของเมล็ดข้าวตัวอย่างเกินค่าสูงสุดที่ยอมให้มีได้ของสำนักงานอาหารและยาสหรัฐ

โดยนาข้าวที่อยู่ติดคลองชลประทาน มีการปนเปื้อนของแคดเมียมมากที่สุด และคลองตามระยะทางที่ห่างออกไป และเมื่อตรวจสอบปริมาณแคดเมียมในกระเทียมพบว่าเกินค่ามาตรฐานถึง 126 เท่า ในถั่วเหลืองเกิน 1.7-16.8 เท่า อีวี่มีจึงส่งรายงานไปที่กระทรวงทรัพยากรฯ เพื่อตรวจสอบหาทางแก้ไขปัญหา

โดยอีวี่มีสรุปว่า แคดเมียมปนเปื้อนมาจากน้ำห้วยแม่ตาบ ชาวบ้านที่อาศัยน้ำจากระบบชลประทานห้วยแม่ตาบ จำนวน 6 พันคน จาก 8 หมู่บ้าน ในต.พระธาตุแดง และต.แม่ตาบ อ.แม่สอด เสี่ยงต่อการเกิดโรคร้าย ทำให้นาย

ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รว.ทรัพยากรฯ ต้องตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจตรวจสอบและแก้ไขปัญหการปนเปื้อนสารแคดเมียม อ.แม่สอด โดยมีนายปลอดประสพ สุรัสวดี ปลัดกระทรวงทรัพยากรฯ เป็นประธานเมื่อวันที่ 6 ม.ค.ที่ผ่านมา

แต่แผนงานต่างๆ ไม่ได้มีแรงอะไร อย่างกรมควบคุมโรคก็วางแผนจะตรวจเลือดและปัสสาวะชาวบ้านในเดือนเม.ย.-พ.ค.48 หรือหลังจากนี้อีกปีกว่าๆ ส่วนกรมควบคุมมลพิษก็วางแผนจะไปตรวจคุณภาพน้ำในเดือนก.พ. ทั้งๆ ที่แคดเมียมเป็นสารอันตรายมาก เข้าสู่ร่างกายได้ทั้งทางระบบหายใจ ผิวหนัง และระบบทางเดินอาหาร โดยเมื่อเข้าไปในร่างกายแล้ว แคดเมียมจะไปสะสมอยู่ที่ตับและไต ถ้ากินแคดเมียมเข้าไป จะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง และท้องเสียอย่างรุนแรง

และหากกินเข้าไปมากอาจเสียชีวิตจากการช็อก เนื่องจากร่างกายสูญเสียน้ำมาก หรือภาวะไตวาย

ถ้าหายใจเข้าไปจะเกิดระคายเคืองที่หลอดลม และปอด ไอบุคตริยะ เจ็บหน้าอก อาจทำให้มีอาการหอบหืดอักเสบ หลอดลมอักเสบปอดถูกทำลาย อาจเกิดน้ำท่วมปอดได้

นอกจากนี้ยังเป็นพิษต่อกระดูก เป็นโรค

อีต-อีต ทำให้เจ็บกระดูก กระดูกอ่อนโย่ง เสียรูปทรง และหักได้ และยังทำให้เกิดกระดูกพรุนอีกด้วย ทั้งยังมีความเป็นพิษต่อการสร้างเม็ดเลือด ทำให้เป็นโรคโลหิตจาง

ปัญหาเวลานี้คือ ตอนที่ชาวบ้านทั้ง 2 ตำบลได้รับประทานผลผลิตทางการเกษตรที่ปนเปื้อนแคดเมียม ดินน้ำที่ปนเปื้อนแคดเมียม ได้รับสารแคดเมียมสะสมอย่างต่อเนื่องทุกวัน ล่าสุดพบว่าชาวบ้านกว่า 30 คน ดยด้วยโรคไตวายไปแล้ว

ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งกรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรน้ำ กรมวิชาการการเกษตร กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงกรมควบคุมโรค กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ กรมทรัพยากรธรณี ต้องเร่งค้นหาต้นตอของสารพิษโดยเร็วที่สุด

ถ้าจำเป็นต้องย้ายชาวบ้านออกจากพื้นที่ก็ต้องรีบทำ อย่าปล่อยให้ชาวบ้านทั้ง 6 พันชีวิตต้องเจ็บป่วยล้มตายอย่างทุกข์ทรมานเหมือนที่ผ่านมา

อนันตชัย นกุล

มติชน

วันเสาร์ที่ 24 มกราคม พุทธศักราช 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9451 ราคา 8 บาท

คนแม่ดาวเชื่อโรงย้อมแพร์แคดเมียม 'ฉิว' ซ้ำถ้าล่ออันตรายตั้งเขตควบคุม

กรณีสถาบันอีมี(IWMI-International Water Management Institute) องค์การนานาชาติอิสระศึกษาวิจัยทรัพยากรน้ำและดินในประเทศกำลังพัฒนาของสหภาพยุโรป เข้าไปศึกษาการปนเปื้อนสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อมและผลิตผลการเกษตรบริเวณ 8 หมู่บ้านในลุ่มน้ำแม่ดาว อ.แม่สอด จ.ตาก พบมีค่าแคดเมียมปนเปื้อนสูงเกินมาตรฐานที่กำหนดเอาไว้ ปนเปื้อนในดิน น้ำ ผลิตผลการเกษตร เมื่อกรมควบคุมโรคได้ส่งตัวอย่างเลือดของชาวบ้านในพื้นที่บ้านถ้ำเสือ ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สอด พบมีสารแคดเมียมอยู่ในกระแสเลือดมีค่าเฉลี่ย 3 ไมโครกรัมต่อลิตร เบื้องต้นสันนิษฐานว่า การปนเปื้อนสารพิษดังกล่าวเกิดจากการทำเหมืองแร่สังกะสี อย่างไรก็ตาม ทางบริษัทผาแดงอินดัสทรี จำกัด ซึ่งได้รับสัมปทานเหมืองแร่สังกะสีในพื้นที่ดังกล่าวได้ออกมาชี้แจงว่า บริษัทมีระบบบำบัดน้ำเสียอย่างดี และไม่เคยปล่อยน้ำจากการทำเหมืองออกมายังแหล่งน้ำธรรมชาติภายนอกเลย

ล่าสุด เมื่อวันที่ 22 มกราคม ผู้สื่อข่าวได้เข้าไปสำรวจบริเวณหมู่ที่ 4 บ้านถ้ำเสือ และได้เข้าไปพูดคุยสอบถามข่าวการตรวจพบแคดเมียมปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม และพืชผลการเกษตร พบว่า ชาวบ้านหลายคนรับรู้ว่ามีข่าวดังกล่าวเกิดขึ้น เพราะนายเบสเฮ ซินสุคีรี แจ้งเรื่องให้ลูกบ้านทราบแล้ว อย่างไรก็ตาม ไม่มีใครตื่นตระหนกกับข่าวดังกล่าวมากนัก เพราะบ้านถ้ำเสือเป็นพื้นที่ที่อยู่เหนือเหมืองแร่ และในช่วง 4-5 ปี ที่ผ่านมาชาวบ้านไม่ใช้น้ำในลำห้วยอุปโภค บริโภคเลย แต่ใช้น้ำประปาภูเขาและน้ำฝน

น.ส.ศิตา ซินสุคีรี อายุ 25 ปี ลูกสาวผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านถ้ำเสือ กล่าวว่า รับทราบข่าวการปนเปื้อนของสารแคดเมียมมาจากหนังสือพิมพ์ จึงนำเรื่องนี้มีมาเล่าให้ชาวบ้านฟัง หลายคนเริ่มหวาดกลัวและวิตกกังวลกับเรื่องที่เกิดขึ้นพอสมควรอยากให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิสูจน์ให้ชัดเจนว่า ขณะนี้สภาพน้ำในลำน้ำแม่ดาว รวมทั้งดินที่ใช้ปลูกพืชผลการเกษตรมีอะไรเจือปนอยู่บ้าง ส่วนคนในหมู่บ้านเป็นโรคใด 2 คนคือตนและเพื่อนบ้านผู้หญิง และเวลานี้กำลังตั้งครุฑตัวย

“ไม่คิดว่าตัวเองฉันเป็นโรคใดนั้นคิดว่าไม่น่าจะเกี่ยวกับแคดเมียม เพราะเป็นมาประมาณ 6 ปี แล้ว หมอบอกว่าเกิดจากการดื่มน้ำไม่สะอาดเข้าไป แต่ตอนนี้หายเป็นปกติแล้ว ส่วนอีกคนยังไม่หาย ก็เป็นห่วงเพราะเขาท้องด้วย แต่คงเหมือนดินฉันที่ดื่มน้ำไม่สะอาดเข้าไป ดินฉันไม่คิดว่าเหมืองใหญ่ๆ เขาจะกลัปล่อยอะไรออกมาแบบนี้หรอก เพราะถ้าเขาทำเขาก็จะเสียเอง คิดว่าถ้าจะมีแคดเมียมปนเปื้อนจริงๆ น่าจะเกิดจากโรงงานย้อมสีผ้ามากกว่า” น.ส.ศิตากล่าว

นายมูย เมามูล อายุ 66 ปี ชาวไร่ปลูกถั่วเหลือง หมู่ที่ 3 บ้านแม่ดาวใหม่ กล่าวว่า ชาวบ้านไม่เคยมีปัญหาเกี่ยวกับเหมืองใหญ่ เพราะออกมาหาชาวบ้านตลอด ที่กลัวคืออีก

เหมือง ที่เคยเปิดเคยปิด สถานที่เก็บตะกอนก็ไม่ทราบว่ามีหรือเปล่า ไม่มีใครรู้อะไรเลย เพราะไม่ยอมให้ใครเข้าไป อีกอย่างที่น่ากลัวคือ โรงงานย้อมสีผ้า โรงงานทอผ้าเกือบมีเยอะมาก ปล่อยทั้งน้ำเสียทั้งสารพิษออกมา ร่องเรียนไปหลายที่แล้วก็ไม่เคยมีใครมาดูแลเลย ส่วนพืชผลการเกษตรที่ปลูกบริเวณติดกับโรงงานเหล่านี้แม้จะไม่เคยเสียหายล้มตาย แต่ส่วนตัวแล้วคิดว่าคงดูดซึมเอาสารพิษที่โรงงานเหล่านี้ปล่อยออกมาบ้าง

ผู้สื่อข่าวรายงานจากการสังเกตพืชผลการเกษตรที่ขึ้นรอบๆ บริเวณลุ่มน้ำห้วยแม่ดาวหลายแห่งอยู่ใกล้กับโรงงานอุตสาหกรรมโดยเฉพาะโรงงานทอผ้าขนาดเล็ก และโรงงานเหล่านี้มีระบบการบำบัดน้ำเสียไม่ดีนัก เพราะรอบๆ เต็มไปด้วยน้ำเสีย และมีกลิ่นเหม็นค่อนข้างแรง อย่างไรก็ตาม ชาวบ้านในหมู่บ้านถ้ำเสือ บ้านแม่ดาวใหม่ยังคงไปทำไร่ ทำนาตามปกติ

เวลา 15.00 น. นายมนัส เลิศเจริญสมบัติ ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายเหมืองและสำรวจแร่ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สำนักงานเหมืองแม่สอด มีคำสั่งให้พนักงานบริษัทผาแดงฯ จัดรถบัสไประดมราษฎรบ้านแม่ดาว หมู่ที่ 3 ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สอด จ.ตาก มาร่วมรับฟังคำชี้แจง และชมกระบวนการทำงานของบริษัท และพาไปชมระบบการใช้น้ำ ระบบการบำบัดน้ำ

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) กล่าว สั่งเจ้าหน้าที่ไปเก็บข้อมูล และตัวอย่างน้ำ ดินในพื้นที่เกิดเหตุและให้รีบวิเคราะห์พร้อมทั้งรายงานผลให้ตนทราบอย่างเร่งด่วน หากเป็นเพราะการกระทำของบุคคลใด ทั้งโรงงานและเหมืองแร่ จะสั่งการลงโทษอย่างหนักโดยไม่ไว้หน้าใครทั้งสิ้น

“ถ้าเห็นว่า मैंแนวโน้มน่า สถานการณ์เลวร้ายเกินกว่าที่จะควบคุมได้ คงต้องไปดูในพื้นที่ด้วยตัวเอง และคงต้องประกาศเขตดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมมลพิษ อย่างไรก็ตาม ยังไม่ยากให้ใครตื่นตระหนกมากนักเพราะคิดว่าเรื่องคงไม่รุนแรงเกินกว่าจะควบคุมไว้ได้” นายประพัฒน์กล่าว

ด้านนายพนัส ศันยานนท์ ส.ว.ตาก ในฐานะกรรมการสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา กล่าวว่า ในเร็ว ๆ นี้จะเชิญเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาชี้แจงการตกค้างของสารแคดเมียมที่เกิดขึ้น

วันเดียวกัน สถาบันอีมีได้มีหนังสือชี้แจงว่า สถาบันอีมีไม่ได้นำเสนอว่าเหมืองแร่สังกะสีหรือการทำเหมืองแร่เป็นสาเหตุให้เกิดมลพิษในดิน ตัวอย่างที่ศึกษา ถึงแม้จะพบว่าน่าจะมีความสัมพันธ์กันระหว่างการชลประทานที่ห้วยแม่ดาว กับปริมาณที่เพิ่มขึ้นของสารแคดเมียมในดิน แต่จากการสังเกตได้จากคุณภาพของน้ำในช่วงที่ศึกษา ก็ไม่พบความสัมพันธ์กันในด้านนี้แต่อย่างใด จึงน่าจะเป็นไปได้ว่า มลพิษในดินที่พบคงจะเกิดจากเหตุการณ์ในอดีตมากกว่าที่จะเกิดจากกระบวนการที่กำลังเป็นอยู่

A7)

**ลุยคลอง
ตรวจปลา
หาสารพิษ
แคดเมียม**
กรมควบคุม
มลพิษ นำจนท.
สำนักนโยบายน
□อ่านต่อหน้า 13

ครบทุกเรื่อง
ข่าวสด
http://www.khaosod.co.th

วันอาทิตย์ที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2547 ปีที่ 13 ฉบับที่ 4,805 ราคา 8 บาท

● **แคดเมียม** □ **ต่อจากหน้า 1**

กรมประมง ลงพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว แม่สอด เก็บตัวอย่างดิน น้ำ สัตว์น้ำ โดยเฉพาะปลา-หอย กลับไปวิเคราะห์หาสารแคดเมียม เหยรายงานของนักวิจัยอิมมีระบบบ้านพะเคะเป็นจุดพบแคดเมียมในน้ำและดินมากที่สุด สอดคล้องกับการสูดตัวอย่างตรวจปีศาจชาวบ้านของร.พ.แม่สอด ที่พบสารแคดเมียมสูงในร่างกายจากกรณีสถาบันอิมมี สถาบันจัดการทรัพยากรน้ำนานาชาติ ศึกษาพบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อม ทั้งแหล่งน้ำ นาข้าว และผลผลิตทางการเกษตร อาทิ ข้าวเจ้า กระเทียม ถั่วเหลือง เป็นต้น ในพื้นที่ 8 หมู่บ้านของลุ่มน้ำแม่ดาว อ.แม่สอด จ.ตาก พบค่าแคดเมียมปนเปื้อนสูงเกินมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งสารพิษดังกล่าวจะส่งผลให้คนป่วยเป็นโรคตับและไตอย่างรุนแรงได้

ต่อมานายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สั่งการให้เร่งเก็บตัวอย่างพิสูจน์การปนเปื้อนของสารแคดเมียมพื้นที่ดังกล่าว โดยล่าสุดสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค ได้เตรียมลงพื้นที่เก็บตัวอย่างปีศาจของชาวบ้านบ้านถ้ำเสือ บ้านพะเคะ และบ้านแม่ลาว จำนวน 1,000 ตัวอย่าง เพื่อนำไปวิเคราะห์หาสารแคดเมียมที่ปนเปื้อนอยู่ในร่างกายชาวบ้าน คาดว่าจะทราบผลภายใน 3 เดือน ตามข่าวนั้น

เมื่อวันที่ 23 ม.ค.เจ้าหน้าที่จากกรมควบคุมมลพิษ นำคณะเจ้าหน้าที่สำนักนโยบายนและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมประมง สำนักสิ่งแวดล้อม ภาค 4 กรมทรัพยากรธรณี พร้อมนายโรเบิร์ต ไชมอน ผู้ศึกษาวิจัยของอิมมี ซึ่งพบสารแคดเมียมปนเปื้อนในน้ำ ดินและผลผลิตทางการเกษตร ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สอด เดินทางเข้าพบนางกนกนภา พิศุทธกุล ผอ.โรงพยาบาล

แม่สอด เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอและปลัดอำเภอ จากนั้นได้ประชุมร่วมกัน โดยนายโรเบิร์ตได้แจกเอกสารแนะนำสถาบันอิมมีให้กับผู้เข้าร่วม และแผนผังแสดงจุดที่พบสารแคดเมียมในน้ำและดินมากที่สุด คือบริเวณหมู่ 4 บ้านพะเคะ โดยเฉพาะบริเวณลำเหมือง หรือคลองชลประทาน ซึ่งชาวบ้านใช้สำหรับทำเกษตร ทั้งนี้ผลการศึกษานายโรเบิร์ตตรงกับผลการสูดตัวอย่างตรวจปีศาจชาวบ้านหมู่ 4 จำนวน 20 คน ของโรงพยาบาลแม่สอด และพบว่าทั้งหมดมีสารแคดเมียมอยู่ในร่างกายสูงเฉลี่ย 2-3 ไมโครกรัมต่อลิตร

นายสุเมธา วิชัยเพชร ผอ.ส่วนปฏิบัติการลูกเงินและฟื้นฟู กรมควบคุมมลพิษ เปิดเผยว่า เจ้าหน้าที่จะเก็บตัวอย่างดิน น้ำ พืชและสัตว์น้ำ เพื่อนำไปวิเคราะห์หาสารแคดเมียมในพื้นที่ 3 จุด คือ บริเวณบ้านพะเคะ บ้านแม่ดาวใหม่และบ้านถ้ำเสือ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอ จะเป็นผู้เก็บตัวอย่างเมล็ดข้าวไปวิเคราะห์ ซึ่งปัจจุบันถูกเก็บเกี่ยวไปเก็บไว้ที่ทุ่งข้าวหมกแล้ว เมื่อวิเคราะห์พบว่ามีสารแคดเมียมในเมล็ดข้าวมากในแปลงใด จะให้ทางสาธารณสุขอำเภอเป็นผู้เก็บตัวอย่างปีศาจของชาวบ้านเจ้าของแปลงข้าวไปตรวจหาสารแคดเมียม เนื่องจากเกษตรกรมักกินข้าวในแปลงที่ปลูกเองด้วย ส่วนกรมประมงจะเป็นผู้เก็บตัวอย่างสัตว์น้ำในห้วยแม่ดาว บริเวณบ้านพะเคะ โดยจะเก็บตัวอย่างปลาทุกชนิด ชนิดละ 2 ตัวอย่างรวมทั้งหอย ซึ่งเป็นสัตว์ที่ชาวบ้านนิยมบริโภคด้วย

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า คณะเจ้าหน้าที่ของทส.ได้เดินทางเข้าไปเยี่ยมชมกระบวนการบำบัดน้ำเสียของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ใช้เวลาประมาณ 30 นาที โดยระหว่างการเยี่ยมชม มีการพูดคุยกันถึงประเด็นการปล่อยน้ำเสียลงสู่ห้วยแม่ดาว ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการพบสารแคดเมียมครั้งนี้ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าสารแคดเมียมเป็นสารที่มีอยู่เองในพื้นที่ที่เป็นแหล่งแร่ธรรมชาติ โดยเฉพาะบริเวณอ.พระธาตุผาแดง เป็นแหล่งที่มีแร่สังกะสี ตะกั่วและแคดเมียม อยู่ปะปนกัน ซึ่งแร่ทั้ง 3 ชนิดนี้ตามธรรมชาติจะพบด้วยกันเสมอ จึงเป็นไปได้ที่แร่ดังกล่าวอาจถูกฝนชะและซึมลงสู่น้ำในห้วยแม่ดาว

นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ด้วยว่า แหล่งที่มาของสารแคดเมียมอาจเกิดจากโรงงานเข็บผ้า ย้อมผ้า และอาจเกิดจากบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด ซึ่งเป็นเหมืองแร่สังกะสีที่เคยเปิดทำการ แต่ปัจจุบันปิดตัวลง เนื่องจากประสิทธิภาพขาดทุนก็ได้ และที่ผ่านมามีบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด เคยถูกร้องเรียนจากชาวบ้านในพื้นที่เกี่ยวกับการปล่อยน้ำเสียลงสู่ห้วยแม่ดาว ซึ่งชาวบ้านอาบน้ำและเกิดผื่นคันขึ้นที่ตัวแล้ว

นายรักสัจ สุขเกษม เจ้าหน้าที่จากกรมประมง นำเจ้าหน้าที่กรมประมงลงพื้นที่บริเวณห้วยแม่ดาว หมู่ 4 บ้านพะเคะ ต.พระธาตุผาแดง เพื่อเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำในห้วยแม่ดาวไปหาสารแคดเมียมในสัตว์น้ำ จากนั้นเปิดเผยว่า เจ้าหน้าที่จะเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำที่พบให้ได้มากที่สุดและจะส่งตัวอย่างไปให้กับห้องแล็บของกรมประมง คาดว่าจะทราบผลภายในสัปดาห์หน้า แต่เนื่องจากน้ำในห้วยแม่ดาวบริเวณบ้านพะเคะค่อนข้างขุ่นมาก ทำให้เจ้าหน้าที่เก็บตัวอย่างปลาได้เพียง 5 ชนิด คือ ปลาแก้มขี้ ปลากระจก ปลาช่อน ปลากระทุงเหว และปลากะทิม

ผู้สื่อข่าวรายงานอีกว่า ส่วนท้ายรายงานผลการศึกษาวิจัยของนายโรเบิร์ตพบว่า มีข้อเสนอแนะที่สามารถแก้ปัญหาสารแคดเมียมปนเปื้อนในดิน น้ำ และผลผลิตทางการเกษตร ในพื้นที่อ.แม่สอด 4 ข้อ คือ 1.ควบคุมสถานะทางเคมีของน้ำ โดยควบคุมความเป็นกรด-ด่างของน้ำ เนื่องจากพืชสามารถดูดสารแคดเมียมในน้ำได้ดีมาก หากน้ำมีค่าความเป็นกรดสูง 2.ใช้วิธีเติมสารเคมีลงในน้ำ เพื่อลดความสามารถในการดูดซึมสารแคดเมียมของพืช เช่น เติมน้ำปูนขาวหรือแร่ดินขาว 3.ปลูกต้นไม้ที่ดูดสารแคดเมียม เพื่อให้สารแคดเมียมที่มีปริมาณสูงในบางพื้นที่ลดลง และ 4.บริเวณที่พบสารแคดเมียมสูง ให้ปลูกพืชที่ไม่ใช้สำหรับการบริโภคแทน ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะดังกล่าวไม่เคยถูกหยิบยกมาพูดถึงและนำมาเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหา

(25 ม.ค. 47)

หนังสือพิมพ์คุณภาพ เพื่อคุณภาพของประเทศ

<http://www.matichon.co.th>

มติชน

วันจันทร์ที่ 26 มกราคม พุทธศักราช 2547 ปีที่ 27 ฉบับที่ 9453 ราคา 8 บาท

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

กลางก.พ.รู้ผลเคดเมียมแม่ตา

กรณีสถาบันอีมี (IWMI-International Water Management Institute) หรือ สถาบันจัดการทรัพยากรน้ำนานาชาติ เข้าไปศึกษาสารปนเปื้อนในลำห้วยแม่ตา อ.แม่สอด จ.ตาก และบริเวณข้างเคียง รวมทั้งในพืชผลการเกษตร เช่น ข้าว ถั่วเหลือง กระเทียม พบว่ามีปริมาณการปนเปื้อนของสารแคดเมียมสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดเอาไว้ จนกระทั่งหน่วยงานราชการหลายฝ่ายในประเทศไทย เริ่มตื่นตัวที่จะเข้าไปแก้ปัญหาเรื่องนั้น

เมื่อวันที่ 24 มกราคม นายสุเมธา วิเชียรเพชร ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ซึ่งลงพื้นที่ทำความเข้าใจกับชาวบ้านและเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์พืช น้ำ และดิน ที่สงสัยว่าจะมีการปนเปื้อนมาตรวจสอบอีกครั้งเปิดเผยว่า เมื่อช่วงเย็นของวันที่ 23 มกราคมได้เข้าไปตรวจสอบในบริเวณเหมืองตากไม้หนึ่ง จำกัด ซึ่งเป็นเหมืองที่ปิดกิจการไปแล้ว ตรวจสอบเบื้องต้นไม่พบสิ่งผิดปกติ ได้พูดคุยกับเจ้าหน้าที่เหมืองได้ความว่า จำเป็นต้องปิดกิจการชั่วคราว เพราะเศรษฐกิจไม่ดี ขายแร่ได้ราคาถูกไม่คุ้มการลงทุน ส่วนเรื่องที่ได้รับแจ้งว่า เหมืองแห่งนี้อาจจะลักลอบถลุงแร่ในบางวันและแอบปล่อยน้ำเสียออกมาปนเปื้อนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รอบๆ นั้น ไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะไม่มีร่องรอยการดำเนินการใดๆ ในช่วงเวลานี้เลย

“ตรวจสอบทั้ง 2 เหมืองที่อยู่ในพื้นที่เกิดเหตุยังไม่พบสิ่งผิดปกติใดๆ แต่ยังหาข้อสรุปจากตรงนี้ไม่ได้

จนกว่าเราจะเอาตัวอย่างพืช ดิน และน้ำในพื้นที่ที่กำหนดเอาไว้ไปตรวจสอบหาสิ่งปนเปื้อนก่อนว่า ขณะนี้ยังพบสารพิษดังกล่าวอยู่อีกหรือไม่” นายสุเมธากล่าว

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ช่วงเช้าวันนี้นายสุเมธา และคณะได้เข้าไปในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านพะเต๊ะ ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สอด จ.ตาก และเข้าพบผู้ใหญ่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านไปชี้จุดที่เป็นแหล่งปลูกข้าวที่ก่อนหน้านี้อีมีเคยมาเก็บตัวอย่างข้าวในบริเวณนั้นไปตรวจสอบพบสารแคดเมียมสูงเกินค่ามาตรฐาน แต่ข้าวในพื้นที่ดังกล่าวนั้นชาวบ้านเก็บไปไว้ในยุ้งฉางหมดแล้ว จึงต้องให้เจ้าหน้าที่มาให้ข้อมูลว่า ข้าวในยุ้งฉางใดบ้างที่เคยปลูกในพื้นที่นี้มาก่อน

นายสุเมธากล่าวว่า ได้สอบถาม พุดคุย และทำความเข้าใจกับชาวบ้านในบ้านพะเต๊ะ นำยินดีว่า ส่วนใหญ่ชาวบ้านทราบข่าวเรื่องนี้ดีจากการบอกเล่าให้ฟังของผู้ใหญ่บ้านไม่มีใครหวาดกลัวกับเรื่องที่เกิดขึ้นมีบางคนวิตกกังวลบ้าง และอยากให้เจ้าหน้าที่เร่งพิสูจน์ความจริงโดยเร็ว หากมีปัญหาก็ได้หาทางแก้ไขให้ทันทั่วทั้ง

“เราได้ตัวอย่างข้าวมาแล้วประมาณ 30-40 ตัวอย่าง ส่วนนี้จะให้ห้องปฏิบัติการของกรมวิชาการเกษตร ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้พิสูจน์ สำหรับตัวอย่างดิน และน้ำนั้น คพ.ร่วมกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะเป็นผู้ตรวจสอบเอง คาดว่าผลจะออกมาภายในไม่เกิน 2 สัปดาห์นับจากนี้” นายสุเมธากล่าว

